

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Megjelenik a szorgalmi időben
minden hó 15-én és 30-án.

Előfizetési ár:

Egy évre 2 frt
Félévre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Komlóssy Ferencz.

Főmunkatárs: Zelliger Vilmos.

Az előfizetések, valamint a lap
szellemi részét illető közlemé-
nyek a „Népnevelő” szerkesz-
tőségére címezve Budapestre
(VI. Érsek-utca 2. szám)
küldendők.

TARTALOM: Segíts magadon és az Isten is megsegít. Szokoly Istvántól. — A fővárosi tanítónők fizetésének kérdéséhez. Soltész Kálmántól. — Minő babonák uralkodnak a nép között, s hogyan lehetne azokat kiirtani. (Folyt. és vége.) Gerley Mátyástól. — Tárca: Alló vonat. Cenner Lajostól. — Irodalom és művészet. — Vegyesek. — Hirdetések.

Segíts magadon és az Isten is megsegít!

Általános a panasz, hogy különösen a falusi tanítók, oly sirányul vannak díjazva, miszerint jövedelmükből tisztességesen, — a mai kor követelményeihez képest megélni nem bírnak. Ezen állapot nem csak mi tanítók, hanem a felsőbb körök előtt is eléggé ismeretes. Hisz ritka év, melyben a tanítók anyagi ügye a képviselő házbau elő nem fordulna; és azt a jó indulatot, mely ilyenkor ügyünk iránt nyilvánul eltagadni nem is lehet. Fájdalom azonban ez a szónál tovább alig halad; meg lesz az ígélet, de a tett elmarad; és mi küzdünk tovább egy jobb jövő reményében. Csak hogy a remény igen vékony vigasztalás azoknak, kik nyomorral küzdenek. Hadi eszközök, színházak és fényes épületekre milliók szavaztatnak meg; de a nemzet napszamosainak anyagi javítása, csak jámbor ohajtás marad. A mult azt mutatja, hogy ez irányban a magyar néptanítónak még igen sokáig kell várnia. A nemzet még nem emelkedett azon magaslatra, hogy a nép gyermekeinek tanítóját és nevelőjét az állami biztos lét egyik legfontosabb tényezőjének tartsa; mert csakis a mai szomorú állapotok megszüntetése lesz a jobbra fordulás bizonyítója.

Ha felülről nincs mit várni, ugy a mennyire gyenge erőnk engedi, magunknak kell megragadni minden alkalmat és eszközt, hogy anyagi sorsunkon javíthassunk. Ezt elérhetjük a szabad idő hasznos felhasználásával. Nagyon helyes az a feltevés, mely szerint az idő — pénz. Igen az idő czélszerű felhasználása mellett tetemesen javíthatjuk anyagi helyzetünket, csak legyen meg a szorgalom és kitartás.

E szerény cikk hivatása rámutatni a sok közül azon forrásokra ahonnan a tanító és nagyobb anyagi erő nélkül, állásával megegyező módon, szorgalom és kis utánnézés mellett jövedelmét gyarapíthatja.

Nem irok újakat, de a jót soha sem lehet eléggé hangoztatni.

Kiindulva azon elvből, hogy a jó gazda kis területi birtok mellett kétszer oly nagy jövedelmet bir felmutatni, mint más sokkal nagyobb területen, azért a figyelmet legelőször is az okszerű gazdálkodásra vezetem. Ott hol a tanítónak földjei vannak, kicsiben is minta gazdaságot vezethet s jövedelmét megkétszerezheti. De ekkor nem szabad meglegednünk a képezdeből hozott gazdasági ismerettel, hanem azon község határa hova benünket Isten rendelt — legyen gazdasági tanulmányunk folytatása. Leszünk el a legjobb gazdák rendszerét, kiknek vetéseik és gyümölcsöseik éveken át legjobbak szoktak lenni.

Vessük össze tapasztalatainkat a szakkönyvek tanulmányával, s a nyert eredmény után indulva, műveljük földjeinket. Különösen hozzuk be a váltakozó rendszert p. o. osszuk fel földünket négy vetőre. Ilyen rendszer mellett évenként összes földjeinket használhatjuk, a nélkül — hogy azok meggyengülneek, s mi fő jövedelmünket megkétszerezi.

A méhészet szinte oly foglalkozás, mely okszerű kezelés mellett szép fáradságdíjjal kecsegtet. Ismerek oly urat, ki 60 Zirzon kaptárból évi 800 frtot húz. Van oly év, midőn egy kaptár 10—15 frt jövedelmet hoz. A tanító ily nagyban nem viheti, ide nagy befektetés i tőke szükséges; mivel csak egy kaptár 5—6 frt. De pár év alatt 15—20 kaptárt beszerezhet, midőn 80—100 frt jövedelme biztosra vehető.

Lehet, hogy némelyek mosolyognak ezen állításon; de arról meg vagyok győződve, ha olyan olvassa e sorokat, ki a keretes kaptárakkal okszerűen működik, állításomat kétségbe nem vonja. Fatermőhelyen egy oly kis méhest, hol két sorba 20 kaptár elfér 15—20 frtéért fel lehet állítani, akár a faiskolában akár a tanítói kertben. Alapnak elég 1—3 jó raj p. o. egy Zirzon s két szalmakás. Ha e három kasnak jövedelmét két három évig Zirzonok beszerzésére fordítjuk, pár év alatt tisztán ezekkel dolgozhatunk.

Hol tágas kert van, ott az ojtott fák és ró-

szák nevelése eladásra, szép jövedelmet hozhat. Hisz egy két évig nemesített rózsa fáért megadnak 50 krt 1 frtot két-három éves gyümölcs ojtmányért 25 krtól 50-ig.

Egy egyszerű földmivest ismerék, ki tisztán ojtott rozsák eladásából évenként 80—100 forintot keres.

Ha a község területén elegendő eperfa van, a méhészet és fatenyésztés mellett a selyem guibók termelése is kifizeti magát, Igaz ide már segítség szükséges különösen ha nagyobb mennyiséget termelünk, — de ez sokszor a családból is kikerül.

A házi nyul és galamb tenyésztés ott, hol alkalmas helyiség van, szép jövedelmet hozhat. Ezek által sok huspénzt meglehet takarítani. Sőt oly helyen hol húst naponkint nem kapni, ez egész áldás!

A tüzbiztosítási ügynökség lelkiismeretes pénzkezelés mellett némi jövedelmet szin'e hoz. Egy népszerű tanító 6—800 lelket számláló községben 20—30 frtot kereshet.

Ha a tanító a famunka készítéshez ért s a méhkaptárakat maga állítja elé, úgy azok csak fele árban lesznek, ez tehát szinte némi nyereség.

A sok közül csak ezeket a mellék foglalkozásokat számláltam el — melyekkel foglalkozva a tanítói tekintélynek nem hogy nem ártunk, sőt azt emeljük. Ha évenként magán szorgalom mellett csak 100 frtot birunk előteremteni — ez már nagy tényező egy 3—400 forintos tanítói álláson!

Tudok oly tanítót, ki egy szerény kis méhes jövedelméből családjának halála esetére 1000 forintot biztosít. Valljon nem szép-e az ha ily csekély fáradsággal járó munka mellett ily összeget hagyhat a tanító családjának?

De ha mi ily magányfoglalkozást viszünk,

TÁRCA.

Álló vonat.

Megzökkent az idő kereke; haladtunk egy zónával odébb. Mert az iskolabajlás is zónákra van osztva, ha nem is közlekedési miniszter osztotta fel. Minden iskola egy-egy zóna. A tarifával pedig úgy vagyunk, hogy minél tovább zónázunk, annál olcsóbb. De ne beszéljünk képletekben: minél magasabb osztályba kerül a növendék, annál könnyebb a dolga. Persze csak akkor, ha az első zónákat jól megfizette, vagyis, ha az előző osztályokat alaposan végezte el.

Most hogy a tanulókra nézve a vizsgák zökkenésével megállt a tanulási idő lassan járó vonatja — amíg az állomáson vagyunk nézzünk egy kicsit visszafelé, hogy annál biztosabban mehessünk aztán előre.

Sokban megvan az a dicséretes elv minden áron előre! Hát hiszen az egészen helyes; ezt hangoztatja költő és prózaíró, szülő és tanító, prókátor, újságíró és vonatvezető. Csak az a baj, hogy mindegyik másképen fogja fel az előre ha-

ennek nemcsak anyagi, de erkölcsi hasznát is látandjuk. Mint emelkedik az oly tanító tekintélye, ki nemcsak az iskola falai közt tölti be jól nevelőtanítói nehéz, de mégis oly szép tisztét, de egyszerűs mind példája által igazi nevelője a népnek is.

Az ily foglalkozások a szív és lélekre nemesítőleg hatnak s a testi egészség fentartását pedig igen előmozdítják. És a mi fő, megőrzi a tanítót a tételestől, mely minden rossznak kuforrása; elvonják őt azon helyektől, hol jövedelmének apadását érezhetné. E hasznos foglalkozás mindig családjá körében tartja, kinek igazi fenntartója; a család melegítő napja és a családők példányképe lesz. Ily munka mellett a hasznos könyvek olvasása által az önmivelődésre is sok szép időt nyerünk.

Ha a világ el is látszik feledni bennünket, tanítókat, mi ne feledkezzünk el önmagunkról. Iparkodjunk, használjuk fel jól szünidőnket és én hiszem és tapasztalom is, hogy ekkor az Isten is megsegít bennünket. S ha az illetékes körök látni fogják az önszorgalom által teremtett anyagi javulást, megszügyenlik magukat, mert be fogják ismerni, hogy a nép tanítója s nevelője a társadalom leghasznosabb tagjai közé tartozik, kiről elfeledkezni bűn — mert ez hazafiatságot árul el. Míg tehát a várt jobb kor elérkezik, munkálkodjunk serényen és hiszem, hogy a jó Isten, ki fára, virágra gondot visel, s táplálja az ég madarait, nemes törekvésünket is meg fogja áldani!

Szokoly István.

A f. tanítónök fizetésének kérdéséhez.

Most már csakugyan aktualis, napirendü kérdésé nőtte ki magát; itt az idő és alkalom az eszmék tisztázására; s hogy a Népevelő mélyentisztelt olvasói is behatóbban ismerkedjenek meg,

ladást. De ez még mindig a kisebbik baj. Mert ha még a haladást jól értelmezik is, helytelenül gondolkoznak a „minden áron“ jelentése felől.

Ami specialiter az iskolát illeti, ott kétféle haladást különböztetnek meg. Haladást osztályról osztályra, bizonyítványról-bizonyítványra — és haladást fokról-fokra a fejlődés és tanulmányokban való fokozatos előrelépés szerint. Hát nem mindegy ez? Kérdik az ideális világban pedagógizálók. Hát nem mindegy-e az, osztályról-osztályra előre jutni vagy haladni a tudományban fokról-fokra? — Sajnos, de való, nemmel, határozott nemmel kell felelnünk. Meglehet, hogy néhol mindegy — boldog iskola! — meglehet, hogy úgy volna, ha közbe nem játszanék a „minden áron.“

Félre téve minden szépítést és idealizálást, bizony be kell vallanunk a tényt, hogy az említett kétféle előrehaladás megvan. A kérdés csak az, hogy miért van meg és ki annak az oka, illetve okai? És ezzel a többes számmal mindjárt azt is jeleztem, hogy itt nemcsak egy tényezőről van szó. De hát ki vele, lássuk nyíltan, kik azok a tényezők. Elő sorban a szülők,

ezen felvetett s immár sürgős természetű jeleggel bíró kérdéssel, ezért fogtam tollat, hogy nézetemet, memorandum-féle javaslatomat, mely jun. hó 22 én került tárgyalásra a budapesti tanítótestület képviselői-közgyűlésén, a tek. Szerkesztőség szives engedelmevel, e helyütt is röviden elmondjam, ismertessem. Erre mégama biztató sorok is indítottak, amelyeket e lapok jun. 15-iki számában a vegyesek rovatában olvastam: t. i. hogy a f. tanítók és tanítónők fizetését és munka beosztását tekintve, „a mostani állapot valóban igazságtalan és méltánytalan.“

Hát biz ez ugy is van. Igen ám; de hogy ha mi itten eszmecserét kezdünk és folytatunk; ha mi itten tisztá meggyőződésből és igazságszeretéből ellenvéleményeket állítunk fel; és ha mi itten, — mint azt már máshol is tettük — a férfitanítók fizetésének arányosabban való emelése érdekében szót emelünk: hacsak elgultak nem akarunk lenni, nem kell mindjárt benünket a tanítónők ellenségének tekinteni. Nem pedig a következő okokból: 1. Mi a tanítónők eddigi fizetését meghagyni kívánjuk, vagyis maradjon meg a III. foku fizetés 500+100, a II. foku fizetés: 600+200, az I. foku fizetés pedig éppen annyi mint nekünk: 800+250. Ezzel szemben egy, a f. tanügyi bizottságból kiküldött ad hoc kisebb bizottság már egész határozottan az eddiginél is lejjebb-szállítását proponált. E részbeni javaslata 4 szótöbbséggel elvetett. Ezt mi sem bánjuk. 2. Mert mi csakis a férfi tanítók olyanmü tervszerü fizetés-felemelését indítványoztuk, amelynek igen sok és figyelemreméltó szempontokat tekintve, megvan a maga helyes alapja, és jóformán követelési ereje is, amennyiben, mi férfitanítók a 1886-iki fizetés szervezésnél határozottan és mindenkor bebizonyíthatólag — vesztettünk. És mégis

másodsorban a gyermekek és . . . és maguk a tanítók is.

A szülők főtekrvése nem az, hogy gyermekeiből tanult, művelt embereket neveljenek, hanem — századunk materialismusának megfelelőleg és abból kifolyólag — csak az, hogy őket „minden áron“ keresztül hajtsák az egyes osztályokon, egészen addig; a bizonyítványig nem képzettség, nem tudományig, nem műveltségig, hanem addig a bizonyítványig, melynek alapján a gyermek majd kenyérhez juthat. S azért előttük egy ismételt osztály irtózatossá tesz; nem a szellemi, hanem az anyagi elmáradás miatt. Előttük rettenetes egy ötös a gyermek bizonyítványában, nem azért, mert ez azt jelenti, hogy a gyermek hanyag volt és nem tanult, hanem mert ez késetteti az utolsó bizonyítványt. Tehát „minden áron“ legalább elégségest — ez a vágyuk, egyéb nem. Ezalatt pedig ők nem a tanulást értik — bár ezt szeretik, mert ez az elégséges szerzésnek legigazságosabb és legolcsóbb módja. Hogy legigazságosabb azzal nem is sokat törődnek, de legolcsóbb, ez náluk a fő.

ha kérünk, ha álláspontunk igazolásaul indokokat sorolgatunk elő; mindjárt kész az „ellenség“ elnevezés, a nem kollégiális eljárás, stb. De feledek az illető, így gondolkodó nőkartársaink, hogy míg egyfelől céltalan és alaptalan váddal lépnek fel férfitanító kartársaik ellen, másfelől, a nélkül hogy mélyebb s mindenekefelett igazságosabb gondolkozást árulnának el s felette ily értelemben nyilatkoznának: heves személyeskedéssel telnek el s így hiszik ügyük kedvezőbb védelmezését s a hatóságtól annak elintézését. Szólanak pedig eme sorok különben nem csupán a nőkollégáknak, hanem azoknak is, a kik a tanítónők érdekében, bármilyen kérdésben vakon is, mindenre képesek s a kik színtén nem átalják ilyenmü, fontos s a társadalomban nagyon is kiható erővel bíró dolgoknak személyeskedési színezetet tulajdonítani, s minden a férfitanítók részéről jövő kezdeményezést, mihelyt a tanítónőkkel nem tartunk, már eleve ellenségeskedő, irigykedő magatartásoknak elnevezni. Elég sajnós és szomorú, ha minden ok nélkül, felőlünk ily ferde vélemények keletkeznek: pedig bizony mi abban semmi tekintetben sem vagyunk hibásak.

Hanem hadd lássuk most már, hogy tulajdonképen mi is volt az én indítványom (s ezzel együtt a VII. ker. Hungária-uti népiskola férfi tagjainak is javaslata), a mely felett az Igazg. Tanács egy külön képviselői közgyűlést egybehívni tartott szükségesnek; s melyek is hát azok a fő-fő okok, a melyekkel álláspontukat teljesen igazoltnak s kérésünket teljesen szükségesnek, igazságosnak és méltányosnak jelezzük.

Egyszerü rövidke, de tanulságos, bő magyarázatokkal ellátott, s a megfelelő, szükséges indokokkal támogatott, — indítványom a következő volt: „Allittassék fel a férfitanítók részére egy új (negyedik) fizetés

Hogy pedig a tanulás nem az egyedüli mód az ötös elkerülésére, ez már a másik két tényező hibája. A gyermeké, aki a tanító részedeése kunyorálás, sirás és egyéb módszerekkel iparkodik lustasága következményeit elhárítani; és a tanítóé, aki nem elég éber és helyén kívül lágyszívü, hogy ne emlitem azon remélem ritka eseteket, mikor a tanító beleegyezik a szülőknek „minden áron“ való előre juttatás törekvéseibe. Ide pedig nem csak a pénzzel való megvesztegetés értendő, hanem egyéb gyengéd tekintetek is, pl. az uri szülők jó barátsága, névnap stb. megemlékezések s egyéb hasonló melléktéteket.

Áll a vonat. Eddig tán nincs veszély. De ne feledjük, hogy az egész utért a vonatvezető a felelős. Az ő lelkiismeretességétől függ az utazók sorsa. Vigyázni kell, hogy mindenki jól tegye meg ez utat és helyes irányban haladjon. Vezessük azért ezután ugy a vonatot, hogy szerencsésen fusson zónáról-zónára, a végállomásig. Most jó ezeket megszivlelni, mikor megállapodtunk, nehogy neki iramodva, kiköppenjen a vágyból és szerencsétlenség történéjk.

Cenner Lajos.

tésifokozat, amely 1000 frt. törzsfizetésűs 300 frt. lakbérű legyen." Ehhez pedig az alábbi figyelemre méltó okok sorsoltattak elő:

1. Sehol a világon nem egyenlő a nőtanítók fizetése a férfiakéval, csakis itt nálunk Budapesten. De nem csak ez, hanem egyáltalában nő sehol a világon és semmiféle állásban annyi fizetést, mint a férfi, nem húz; ha csak valamivel is, de okvetlen kevesebbet kap. Erre nézve pedig a legegyszerűbb magyarázatot maga a természet alkotása adja meg, a mely ugyanis a nőt a gyöngébb nemhez tartozók közé osztotta.

2. A férfinek természeti és nemzetbeli kötelessége a családalkotás. Meltányos, igazságos-e most már az, hogy egy és ugyan azon fizetésből, míg a férfinak 5-6 személyből álló családot kell eltartania, addig a tanítónőnek csupán egyedül magamagáról kell gondoskodnia? Igaz ugyan, hogy a tanítónőnek is lehet eltartási gondja (anyja, testvére); de ez, míg egyrészt igen kevésnek jut osztályrészü, másrészt a tanítónői állomások nem e célból létesítettek, hanem, hogy a ki nem megy férjhez, hát legyen annak is módja, magamagáról gondoskodhatni. Ebből is látszik, hogy ezzel szemben nagyon gyöngye az az állítás miutba a nőtelen tanítónak is csak magamagáról kellene gondoskodnia.

3. A munka-beosztás, dacára abbeli fenhangu állításoknak, hogy: egyenlő munka mellett, egyenlő fizetés is legyen, — bizony nem felel meg semmi tekintetben sem az egyenlőség elvének. Mert míg a férfi tanítók a köteles heti 26 órát, csekély kivétellel, majd mind megtartják: addig a nőtanítók ezt nem tarthatják meg; nem lévén nekik ugyanis sem rajz, sem torna, de sőt még kézimunka tanítási kötelezettségük sem, a mennyiben ez utóbbi teendők ellátását az erre külön kinevezett, u. n. kézimunkatanítónők teljesítik.

4. A munka elvégzése közt is, ha ugy vesztük, egy kis különbséget fogunk találni. Nevezetesen: a férfiak e tekintetben is a főbb, a nehezebb oldalával bírkóznak meg, miután a fiosztályok tanítása, fegyelmezése sokkal nehezebb, mint a leányosztályoké. E körülmény kitűnik még abból is, hogy míg a férfitanító, bármely osztályban, bármelyik nemet oktatva, mindenkor bátran megállja helyét, addig a nőtanító megfordítva nem, soha. Ezen állításunk még hatóságilag is megerősítésre talál, minekutána tudvalevő a fős tanácsnak és az összes iskolaszékeknek azon határozata, a melyszerint rendeletileg, illetve végzésileg kimondatott, hogy: nőtanító a fiosztályok közül csakis az I. vagy II. osztályokban alkalmazható.

S ha most mindenekhez hozzászámítjuk még a jelenlegi drága életet, a minden oldalról és minden irányban emelkedő mindenféle természetű társadalmilag is ugyszólván megkövetelt kiadásokat, melyek elől nem zárkozhatunk el s a melyeknek teljesítése kivált a nagyobb családdal megáldott tanítónak kötelességszerű szükség-

ges folyamánya: még legelfogultabb s legmákcacsabb ellenfeleinknek is okvetlenül be kell látniok igazságos kérelmünknek legalább méltányosságát, s azt, hogy ilyenmü fellépéseinkkel senkit, legkevésbé pedig nőkartársaink érdekét kisebbiteni nem volt és nem is állott szándékunkban. Egészen máshonnan, más körökből kiindult áramlat az, melyet tanítónő kartársaink ellenségeknek tartanak, s a mely tényleg az ő eddigi fizetésüket határozottan lejobb szállítani vette tervbe. Ehhez nekünk semmi közünk; s azt hisszük, hogy ez idea az illetőknek, egy másféle, realis alapokon nyugvó számításuk akar jenni, a mely nem tanítót és tanítónőt bírálgat, hanem pusztán a férfi és a nő közti kereslet és kínálatban eltérő különbségben ítél és gondolkodik. Ezért pedig kár akárkinék is reánk haragudni. —

Legyünk tehát őszinték és igazságosak. Szállítsunk le minden alapszintűli vádaskodást, ráfogást, a saját értékére. Ne legyünk továbbá egymásra irigyek, mert ezzel ugyan senki előbbre nem fog menni. Bizzunk nemesen érző és gondolkodó hatóságunkban, a mely bizonyára helyes megoldást fog találni. S elhiheti mindenki, hogyha esetleg kérelmünk nem találna megfelelő pártolásra: nekünk nem fog eszünkbe jutni ezért nőkartársainkat okoloi. Hiszen szabad az út, ők is kérhetnek, tehetnek akármit, csak járjanak el szintén ugy, mint mi: nem ellenünk. Nincs okunk egy csöppet sem irigyelni az ő helyzetüket, hiszen ez sem valami fényes, bár a mai viszonyok szerint mégis tűrhetőbb mint a férfi-tanítók (s kivált a családosak) sorsa. Hát lássák be ők is, meg az ő érdekeiket mindenben oly következtelenül védő urak is, hogy elvégre is tulajdonképen miről van itt szó: és csak akkor, ha ezzel egészen tisztában lesznek, beszéljenek s hangoztassanak egyenlőséget. —

Soltész Kálmán.

Minő babonák uralkodnak a nép között, s hogyan lehetne azokat kiirtani?

(Folyt. és vége.)

Hogy némely babona-alak által erkölcsi magaviseletünk szabályozása is czéloztatik, ki ne látná be a következőkből:

1) „Ki szom-zédja földjét határkövek áthelyezése által kisebbiti, az nolta után azt körüljárni kénytelen.“

Hogy az olyan gonosz ember emléke sokáig fönmarad, hogy az emberek nem áldva emlegetik nevét és minden megemlétesekor méltó jutalmat is kívánnak neki, azt senki nem tagadhatja: tehát „körüljár az emberek szájában,“ — mi mellett mindenki hálát mond Istennek, hogy a községet oly gonosztól megmentette. —

Ez a gonoszok elrettentésére állított fel — babonának. — Azt gondolhatta a böles feltaláló, hogy: ha prédikáció, a gyónási intelem és az iskola nem hatnak a gonoszra, tehát talán ez ijesztő mondás teszi meg az óhajtott hatást.

2) „Ki könyeit a halottra hullatja, az száraz betegségbe esik.“

Oh igen; már sokan mezjárták. — Mert akik nem nyugodva meg az Úr akaratán, sokáig siratták halottjaikat, megbetegedtek s bánatukba bele is haltak. — Nem rejlik-e ebben szép erkölcsi intelem a babonás kislelkűek számára? —

3) „Ahol hármass világosság fénylik (hol 3 gyertya ég), oda nem férközhet boszorkány.“

Az igaz; de ahol kettő, vagy csak egy is ég, oda sem juthat boszorkány, még pedig azon egyszerű oknál fogva nem, mert boszorkányok nem léteznek; legalább okos ember nem hiszi létezésüket. — De mégis van e mondásban való igazság. — Ez pedig az, hogy ott, ahol hit, remény és szeretetnek hármass szövőtnéke világít a szív és észnek, ott nem kell félni (ha léteznének is) a boszorkányok megjelenésétől, ott nem is gondolnak afféle agyremekre; mert ott igaz világosság világít.

4) „Ha oly lepedőből vetünk, melyet 10 éves leányka fonott és szövött, akkor sikerül a vetés.“

Igenis; már sikerült is; gyümölcsöt hozott a jó nevelésből származott szorgalom, ha 10 éves leányka egy lepedőre valót fonott és szövött! — Értelmezzük a fenti mondatot így; — akkor nem lesz az babona. —

5) A Lucaszékéről. Sok ember szentül hiszi, hogy ha valaki szent Luca napján az ugynevezett „Lucaszékét“ kezdi faragói s mindennap csupán annyit dolgozik rajta, hogy az karácson estéjére elkészüljön; — ha aztán e széken éjféli mise alatt ül, valamennyi boszorkányt látandja oltár körül tancolni!! — Ez a tudatlanság ne-
továbbja, amellet nagyobb bűn a többinél. — Már hogyan teheti fel igazán józanul gondolkozó ember, hogy Isten, ha léteznének boszorkányok megengedné s büntetlenül megtűrné, hogy oly elvetemült gonosztevők, az ő oltára, trónja körül táncoljanak?! — Bizony az által szépen ünnepeletné szeretett Fiának születését! — De kérjük: honnan, vary miből nyerhetné egy fábol faragottszék azon varázshatalmat, ama rendkívüli titkos erőt, melyet a balgák neki tulajdonítanak? — Bizony erre nem tudnának felelni. — Sajnálatra méltók az ilyenek; mert elfogultságukban képtelenek a fölött gondolkodni, hogy az lehetlenség és hogy olyant még senki nem látott. — Ha gondolkodnának, bizonyval kijózanodnának. —

6) Kártyavetésről. A babonafélék között legnagyobb ostobaságnak mondható a kártyavetés.

Vannak emberek, kik jobban hisznek a kártyavetőnek, mint a papnak, vagy más okos embernek s ezen hitöket leginkább azzal vélik jogosan támogathatni, igazolni, — hogy a kártyavető „idegen, ismeretlen létére“ ismeri és el is mondta nekik; minő természetűek, milyenek családi viszonyaik, minő házi állapotuk, minő az életmódjuk, mire törekcszenek, mi szívök legforróbb óhajta stb. stb. — Hát bizony az nagy dolog lenne, ha a kártyavető ezeket a kártyából tudná kiolvasni; — de miután az lehetetlen, te-

hát képtelenség, és a kártyavető számalmas tudatlanságának egcsattanósabb bizonyítéka. — Mert hát nem tapasztalták-e figyelmes, gondolkodó szemlélők, — hogy az olyan kártyavetőök maguk is kutatnak egyes emberek mindennemű magánviszonyai után? — Nincsenek-e nekik gyakran fizetett hírhordók?! — Bizony vannak! Csoda-e, hogy ez uton-módon megtudják még legbensőbb óhajta stb. is a kártyavetőnek? — Csodálkozhatunk-e azon, hogy pergő nyelvvel hizelegnek a hiúnak, óva-óvják a féltékenyt, bizgatják a bosszúvágyót, helyeslik az uzsorás szivteleaségét stb.? — Jól tudván, hogy ezzel gyöngéd oldalukat simogatják, egész beszélő képességöket vetik latba a cél elérése kedveért. —

Hány szerencsétlen, veszélyes indulat nyert tápot, sőt lángra lobbantva vést hozott nem egy ártatlanra a kártyavetésből származott álhit?! — Hány völegény ott hagyta menyasszonyát és viszont?! Hány családi boldogság felbomlott hányan összeverekedtek a kártyavető pletykázása miatt; azt hogy sokszor gyilkosságot is eredményezett e babonafajta, az tudja, ki az ujságokban leirt törvénszéki jegyzőkönyveket figyelemmel olvassa. —

Ilyen hiabavalóság a „tenyérről való olvasás“ és „planeta magyarázás“ is. — Ezen átkos mesterséget hányan űzik nyilván és szabadon a nélkül, hogy az okozott bajok és károk miatt kérdőre vonatnának, értők bünhödnének?! De hát, ha a világnak tetszik a csalattatás, legyen kedve szerint: „Mundus vult decipi, ergo decipiatur.“ — Mindamellet szomorú jelenség az; nemcsak a hitélet szenved, hanem a vagyon is! — mert bizony nem esett a feje lágyára sem a kártyavető cigány, sem az olyan planétás, hogy közönségének ingyen beszéljen és fejöket elbolondítsa.

Korantsem ámitom magamat azon hiedelemmel, mintha ezeknek felsorolása által mindent elmondottam volna, amit a babonáról elmondani és annak kiirtására szolgáló eljárásról utasításképen félhozni lehetne. — Én csupán az általánosan elterjedt babona félék közül hoztam föl néhányat. — Mert ha valamennyi babonanemet kellene felsorolnom s mindegyike ellen követendő eljárást is előadnom: mennyire terjedne a jelen, csak röviden megirandó értekezésem?! — Olyanfélékről, melyeknek csak kevesen hódolnak s azok egyébként sem erkölcsrontók, nem is szóltam. — Ilyenek pl. 1) hogy a csuvik-bagoly halálhírnöknek tekintendő; — 2) hogy a későn beszélui kezdő gyermek feje fölött két összeragadt kenyércipót kell széttörni; — 3) hogy a gyermeknek kucserahaja legyen, születésekor, fürdő vétele előtt ködmönbe burkolandó, 4) hogy a gazdasszony minden tyukja kotlani fog, ha az a karácsonesti vacsora alatt el nem megy az asztaltól stb. stb. — Elegendő ezekre nézve, ha alkalmilag rámutatunk turpisságukra; mert ilyeneket csak teljesen tudatlan emberek képesek elhinni s általuk szerencsét próbálni. —

Az eddig fölhozott babona félék mindegyike akár erkölcsi, akár anyagi szempontból könnyen magyarázható lévén; azoknak kiirtása, hír las-

san, de megis sikerülhet, ha kitartók leszünk az ellenök szakadatlanul folytatandó harcolásban és buzgók a valódi világosság és tudomány terjesztésében. — De nem hallgathatom el az olyan babonákat sem, melyek elég széles körben gyakoroltatnak, eredményök meglepő, de beavatlanok előtt megfajthatlan — Ezeket azért hozom fel, hogy kedves kartársaim is megismerjék és a talány megfajthatásához minél többen hozzájáruljanak: — mert ha a tények megemlékezésénél megállanánk, csak félmunkát végeznénk, feladatunkat nem oldottuk meg.

Kutassunk; talán valamelyikünknek mégis fog sikerülni, mert azok, kik a titok birtokában vannak, azzal melegegettek magukat, hogy tudományuk hatálytalanná válnék, ha titkukat mással közölnék! . . . Ez bizony szintén nem egyébjálhítnél: de úgy van.

I. A . . . községben történt, hogy az időszert törvénybíró P. I. fogadott K. J. jegyzővel, miszerint az ő borából nem iszik meg egy pohárynival többet, és . . . nem talál haza! — Ezt a jegyző, ki mértékletes ember ugyan, de borívó s így egy-két pohár bortól nem szokott megtántorodni, lehetetlennek tartván s a babonát is akarván megcáfolni, elfogadta a feltételt. — Felmentek a hegyre vagy hatan. Lemenvén a pincébe, a gazda húzotta a jegyző által kijelölt hordóból. — Ő ivott elsőnek, a jegyző negyedik volt a sorban. — És mint működött az egy parányi pohárka bor? — A jegyző feje szédülni kezdett, ajánlván magát kiment a hajlékból, haza indult de az útról az árokba zuhanván, ott várta be éber n, mindent tudva, hallva, látva, de szól ni és mozdul ni nem bírva, 4-5 óra múlva bekövetkezelt némi kijózanodását. — Még harmadnapra is kábult volt; — a többinek meg a gazdának semmi bajuk sem lett. — E talány megfajthatását meg sem kíséreltem. —

II. Van Barsmegyében egy nagyon jómodú község, melynek szorgalmas, élelmes, de amellet nagyon babonás lakói semmiféle járványtól nem félnek, — nem jó az falujókba: tudják elvágni útját . . . —

Mint sokan határozottan állítják és kérdősködésemre nekem is többen mondták, — hogy 1866-ban, midőn megyénkben is kiütött a cholera-járvány, 12—13 éves anyaszűz meztelenre (!!!) levetkőztetett leányakkal este körül szántatták falujokat s ennek köszönhették, hogy nálok egy ember sem esett cholera-ba, — a szomszéd községekben pedig ugyancsak hullottak az emberek e szörnyű járványban! —

Miképen magyarázható ezen csodával határos tény? — Legjobb talán, ha kereken tagadjuk lehetőségét (?) és nemcsak iskolában, hanem nyilvánosan is merő koholmányok nyilvánítva, a baj kikerülését különös égi kegynek tulajdonítjuk. — ? —

III. Vannak emberek, kik tudják az állatok sebeiből pusztára olvasás által eltávolítani a nyüveket anélkül, hogy az állatot látnák, vagy közelében lennének. — Minden pásztor vaa e tit-

kos tudomány birtokában. — Nem hittem, mig magam nem győződtem meg róla. — Erre csak azt mondhatjuk; — furesa, nehézen elfogadható dolog, de tény. — Feltalálója okos ember lehetett! — — — Aki megfajti, még okosabbnak fog tartatni. —

Gerley Mátyás.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Ufmutatás a szemléleti képek használatához, gyakorlati példákkal ellátva írta Spallér József, róm. kath. főleemi tanító. Pályadíjjal kitüntetett mű. Ara 25 kr. Brassó 1889. — 24 lapból áll e művecske, de azért teljesen felöleli tárgyát. 6 oldalon a szemléleti oktatásról szól, azután a használatban levő szemléltető képeket kilenc szemlélés körbe osztja, végül 4 valóban gyakorlati leckét nyújt egy néhány szemlélés kör feldolgozásához.

Az engedelmesség erényének, mint a jó nevelés alapfeltételének ápolása a népiskolában. Irta Embert Károly tanító Felsőbányán. Ara 30 kr. — Az időszertü paedagogiai értekezések II. füzetét képezi ezen 34 lapból álló szépen kidolgozott értekezés, melyben a szerző minden lehető esz közt felhoz az engedelmesség ápolására és az engedetlenség elnyomására, azon helyes elvből indulva ki, hogy nevelőtáitásokból eredő mindennemű eljárásunkat a szeretetre építsük.

A szertartástan kézikönyve. Irta dr. Probst Nándor. Fordította a csanádi növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája. Temesvárott. Ara ? — Szép fordítás, aminőhöz hasonlót a csan. egyhm. növendékpapság egyh. ir. iskolája már többet produkált Ajánlásunkra nem szorul.

Római katolikus káté. Deharbe-Répassy után kiadta Tóthfalussy Dániel, képző int. hitianár stb. III. füzet (a II. f. nem érkezett be), a szentségek és imádságok. Ara 50 kr. Szatmár. — Amit az I. füzetéről mondtunk, azt fenn tartjuk a III. füzetre is.

A női kézimunka-oktatás iskolák számára és magánhasználatra. Módszeresen összeállította Uhr Józsa a pozsonyi m. kir. állami tanítónő-képző intézet igazgatónöje. Kiadja Stampfel Károly Pozsonyban. Ara füzve 30, kötve 35 kr. — Ezen első füzetben a szerző a kötés elemeiről szól s ezt a népskola I. osztályának tananyagául választja. E szépen kidolgozott mű megmutatja, mikép lehet egy egész osztályt ütenyszerű vezetés mellett legkönnyebben s mégis legpontosabban, a kötésre megtanítani. Igen helyesen összeköttetésbe hozza a kézimunka oktatását a beszéd és értelem gyakorlattal, mely az első osztályban oly nagy szerepet játszik; minek következtében szemléltető és érdekes előadás által taníthatjuk a kézimunkát. Előnye még e műnek, hogy a kötésnél használatban levő német kifejezéseket mind jól magyarisított szókkal pótolja. Tekintve, hogy módszeres utmutatás mellett mennyire megkönnyíttetik a kézimunkának, különben igen fárasztó oktatása, melegen ajánljuk e művet egy iskolai, mint magánhasználatra. H. J.

Iskolai atlasz az ókori történelem tanításához Tervezte Helmér Agost, kir. gym. tanár. Pozsony Stampfel Károly ca. és kir. udv. könyvkereskedő kiadása. Ara 50 kr. — Kitünő segédeszköz az ókori történelem tanításához.

Gyermekeknek hasznos szünidői szórakozást nyújt az „Órangyal” című gyermeklap. Jó irányu olvasmányai, csinos képei, észfejlesztő talányai és tréfás kérdései kellemesen mulattatják az elemi iskolás gyermekeket. Előfizethetni ju-

lius— decemberi félévre 40 krral Veninger Ernő tanítóképezei tanárnál Győrött.

Pályázat elbeszélésre Kivántatik eredeti, nyomtatásban még meg nem jelent elbeszélés; tárgyát képezheti akár a nép, akár az iparosok életéből ellesett esemény, melynek azonban vallásérkölcsei tanúsága vonzó, népies, de ily értelemben irodalmi színvonalon álló előadásban domboríttassék ki. Terjedelme egy nyomott ivnel több nem lehet. Pályázati határidő 1889. augusztus hó 14.; ez időn belül kell az idegen kézzel, az iv egyik felére irt, jeligés levéllel ellátott dolgozatot alulírotthoz beküldeni. A legsikerültebb dolgozatot két darab cs. és kir. arannyal jutalmazom s a „Téli Esték“ harmadik évfolyamában közlöm. Fenntartom magamnak a jogot, hogy az annak idején megnevezett bíráló uraktól dícséretre méltatott pályamunkákat szintén a „Téli Esték“-ben, mint első tulajdonos közölhessem. E pályázatnál az anyagi, de az erkölcsi siker fogja jutalmazni az írókat. A „Téli Esték“-nek szép számu olvasóközönsége van s így az író munkáját széles körben olvashatják. **Szatmáron.** 1889. június 12. én. *Bodnár Gáspár* a „Téli Esték“ szerkesztője.

VEGYESEK.

Tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását és a hátralékok beküldését.

Lapunk legközelebbi száma július hó végén fog megjelenni. Addig is boldog és élvezetes szünidőt kívánunk t. olvasóinknak.

— **A „Budapesti tanítóttestület“** f. é. jun. 22-kén, szombaton, d. u. 5 órakor, képviseleti közgyűlést tartott, a melynek tárgyai közül a többek között, mint szerintünk is legfontosabbat megemlítjük **Soltész Kálmán** fővárosi tanító (s lapunk szorgalmas munkatársa. Szerkesztő.) abeli javaslatát, hogy a férfi-tanítók részére egy új fizetési fokozat állíttassék f. l. — Ez ügyben immár a második memorandum adatott be az Igazgató Tanácshoz. Valamint két évvel ezelőtt, ugy most is azon, már előre várható határozat hozatott, hogy az idő még mindig nem alkalmas, hát csak várakozó állást kell továbbra is a tanítóknak elfoglalniok. Mikor **Szöke István** tanítóttestületi titkár felolvasta ez egyes pontozatokat, mindeukinek általános közbekiáltott helyeslése volt hallható: s mégis, hogy semmi sem lett e fontos s sürgős dologban: végtelen csudálkozásunkat kell kifejeznünk, ámbár, tudva azt, hogy tanítók anyagi érdekeinek emelésére szóló javaslatról volt szó: a többség rendesen azokkal szokott tartani, a kiknek e részben már semmi kívánni valójuk sincsen. Nagyon szomorú, de ezen magatartásuk még sem fogja eltántorítani azokat, a kik önzetlenül a tanítói érdekek mellett továbbra is küzdeni fognak. Csak tegyen ugy a tanítóság mindig, mint most: térjen csak napirendre saját helyzete felett folyton, majd meglátjuk, így megyünk-e előbbre, vagy pedig erővel összerattva egy értelemmel s akarattal?

Ha a tanítók maguk nem mozognak, úgy hiszszük, más valaki nem fog értök tenni semmit.

— x y —

— **A paulai szent Vinczéről nevezett irgalmas testvérek** terézvárosi 6 oszt. népiskolájában megtartattak az évvégi vizsgálatok. Előzőleg jun. 22-én zene ének vizsgálat volt. Jun. 25 én az óvodások és az előkészítő osztály, jun. 26-án az I. és II., 27 én a III. és IV. 28-án az V. és VI. osztály állt ki a küzdőterre. — Mult számunkban ez iskolát a fővárosi iskolak páratlanul álló gyöngyének neveztük e, és hogy nem elhamarkodott vagy tulzolt dícséret volt az, fényesen bizonyította a vizsgálatok eredménye. A nagyszámban megjelent szülők ez évben is meggyőződtek arról, hogy ugy tanítási miut nevelési szempontból, jobb kezekre nem bízhatták gyermekeiket, mint éppen a kedves testvérekre, kik itt a földön semmiféle jutalom után nem törekedve, csak a tulvilági jutalmazást tartva szem előtt, a laikusok előtt megfoghatatlan önfeláldozással buzgólkodtak tanítványaik minél nagyobb mérvben való kiművelése, vallásos és hazafias nevelésében. A jelenvolt szülöket hámulattal töltötte el a kézimunka-kiallítás is, mely két teremben volt elhelyezve, s melyben a kezdők munkájától kezdve a haladóig, a kézimunka minden ága volt képviselve, a közönséges, valamint a legfinomabb és nagy ügyességre valló munkák. — Nagyobb dícséretet az iskolára nem mondhatunk, mint azt: ily kitünő iskolát csak a kedves testvérek tudnak vezetni. *Merces vestra copiosa erit in coelis!*

A sz. Orsolyáról nevezett apácák nagyszombati leányiskolájában az évi zár vizsgálatok június hó 21., 22. és 24-ik napjain tartattak meg mélt. és ft. **Boltizár József** püspök és érs. helynök és ngos és ft. **Ocsovszky Ferenc** prep. kan, apát-pléb. és iskola-igazgató urak elnökleite alatt. Az eredmény, mely az Orsolyaszüzek önfeláldozó munkásságáról tanuskodik, kielégíti az elüljárókat, a szülöket, a tanügybarátokat egyaránt. Különösen elismerést érdemel azon körülmény, hogy e magyarnémet-tót-nyelvű városban a magyar nyelv elsőségének érvényt tudnak szerezni, ugy, hogy a tannyelv is magyar; amiért is tölük, mint Nagyszombat városa és vidéke magyarosodásának főtényezőitől méltánylásunkat meg nem tagadhatjuk. Más alkalommal egyebeket is írunk majd ezen internatussal összekötött intézetről. (—s)

Tanügyi tájékoztató. Lapunk szerkesztőjéhez dr. **Komlóssy Ferenc** orsz. képviselőhöz, a képviselőházban a tanítók érdekében tett felszólalásaiért a már közlötteken kívül, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak és üdvözlő iratokat küldtek: az egyesített csesznekbakony-szombathelyi, mohács vidéki, székszárdvidéki, alsó és felső jársági tanító egyesületek. — **Zelliger Arnold** pozsonyi tanítót, kinek eljegyzését **Dohnál Lujza** kisasszonnyal csak nem rég jeleztük, nagy szomorúság érte. Jegyese f. hó 18-án elhagyta a siralom völgyét, lelke oda szállt, ahol nincs se fájdalom, se zzenvedés. Nyugodjék a legnagyobb békekességben!

Cs. kir. szab. Adriai biztosító-társulat Triestben.

Az 1888-dik év ugyszólván a teherképesség próbaköve volt a biztosító intézetekre nézve. — Azok közé, melyek e próbát fényesen kiállították, bátran sorolható az „Adriai biztosító-

társulat", mely azon érzékeny veszteség dacára, mely ajégbiztosítási osztályban érte, felette kedvező zárszámadással léphetett biztosítottai és részvényesei elébe. — Az „Adriai biztosító-társulat” immár azon helyzetben van, hogy függetlenítheti magát egyik vagy másik biztosítási ág üzlet-folyásától — Nagy biztosítási tőkéi oly jövedelmet hoznak az említett társulatnak, melynek segítségével az egyensúlyt helyreállíthatja, ha egyik vagy másik üzletág veszteséggel járna. Az „Adriai biztosító-társulat” 1888. évi szárszámadása igen tanulságos. Abból azon meggyőződés nyerhető, hogy csakis oly kiváló és nagy tőkékkel bíró intézeteknek mint az Adriai biztosító-társulat állhatnak fenn rendíthetetlenül a jelenlegi versenyhullámzás közepette, míg fiatal, csekély rendkívüli tartalékokkal ellátott intézeteknek létükért nehéz küzdelmeket kell vívniok.

Az említett társulat közgyűlése f. év június 6-án tartott meg Triestben, s az ez alkalommal beterjesztett 1888. évi igazgatósági jelentésből a következő lényeges adatokat közöljük; I. Életbiztosítási osztály. — Ezen biztosítási ág az „Adriai biztosító-társaság” által különös előszeretettel ápoltatik; korántsem folyamodik külsőleg sokat ígérő és kápráztató, de valóságban üres kombinációk csáb-
eszközéhez, hanem az egyenes és becsületes utat választja. Hogy eljárása helyes, mutatja életbiztosítási üzlete, mely évről-évre szép gyarapodást mutat fel; erről fényes tanúságot tesz az 1888. év:

A kiállított kötvények kerek 10 és fél millió frt tőke és 14,755 forint járadékra rugtak. A gyarapodás mult év ellenében 4.779,330 frt tőke és 8947 frt járadékot tesz, a biztosítási állomány immár tehát az 50 millió forintot túlhaladta. — Ez 50.334,381 frt tőke és 129.750 frt járadékot tesz. A halál és életeset biztosításokért történt kifizetések ezen ágazatok mivelése óta 13.871,080 frtot igényeltek. A díjtartalék 750.550 frttal emelkedett és 9.793,653 frtot tesz. Az életbiztosítási osztály a nyereséggel biztositottakra eső rész levonása után 106,809 frt 45 kr. nyereséget mutat fel. II. Elemi (tűz-, szállítvány- és jég-) biztosítások. Mig az 1887-ik évben a tűzbiztosítás nagy veszteséggel járt, s a jégbiztosítási osztály díjbevétele 7.860,205 forintra rugott, viszbiztosításokra 2.303,268 forint fordított. Károkért 5.917,622 frt fizettetett, melyből 2.147,205 frt a viszbiztosítókra esik; ezenkívül 208.421 frt még függőben levő károkért tétetett félre. A díjtartalék a tűzbiztosítási ágban 1.475,641 frtra rug; s a saját számlára maradt díjbevétele 50¹/₂ kamatát teszi; a szállítványbiztosítás díjtartaléka 10.109 frtot tesz. Az időbeli díjak tárcája az elmúlt évben kerek 19 millió frtot ért el. A társulat fennállása óta az összes forgalmi ágak előfordult károk fejében 148 millió frtot fizetett ki. A főzárszámadás 272,274 frt 64 kr. nyereséget mutat fel, melyből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után részvényenkint 50 frt osztalék kifizetése határozottatott el. — Az értékpapírok nyereséget mutattak fel, — az 1888. évben az előbbi osztály meglehetősen kedvezően zárult, holott a jégbiztosítás igen tetemes veszteségben gyűjtött jégbiztosítási külön tartalék áll rendelkezésre, mely azonban csak részben vétetett igénybe, és az igazgatóság jónak találta a jégveszteség egy részét a többi osztályok forgalmi többletéből fedezni, úgy hogy a jégbiztosítás külön tartalékára még 200,000 frt új számlára előírható volt. A három elemibiztosítási magasabb értéke által eredményezett nyeresemény a számlába be nem vonatott, hanem

az egész összeg, vagyis 169,433 frt az árfolyam tartalék-emelésére fordítottatrt. A társulat tartalékai (a 4 millió tevő részvénytőkén kívül, melyre 40 kamat — 1.600,000 forint fizettetett be) 1888. decz. hó végével a 12 millió frtot felülhaladja, és pedig az életbiztosítások tiszta díjtartaléka 8.844,863 frt, a tűzbiztosítások tiszta díjtartaléka 1.475,641 frt, — a szállítványbiztosítás tiszta díjtartaléka 10,109 frt, a jégbiztosítás külön tartaléka 200,000 frt, az árfolyam-ingadozások tartaléka 240,297 frt, az életbiztosítási ág külön nyereségtartaléka 250,000 frt és az általános nyereségtartalék 1.085,129 frt.

Az Adriai biztosító társulat már egy fél század óta van hazánkban képviselve. Jelenlegi magyarországi főképviselete illetve magyarországi osztálya Budapesten Báró Podmaniczky Frigyes vezetése alatt áll.

Szerkesztői telefon.

T. J. J. Kérését evidentiában tartjuk és amint lehetséges lesz, szívesen teljesítjük. — Sz. J. Saját példányunkat küldtük el, mert többel nem rendelkezünk — tiszteletpéldányul. — X. A kérezt helyen helyen 5, többször 4.50. — H. P. Mi nem kaptunk értesítést a lakhelyváltoztatásról s így nem is intézkedhettünk. Most rendben lesz. — Cs. N. A raklamált szám elküldetett. — K. L. Igen szép köszönet lapunk buzgó terjesztéséért. Csak 10 ily buzgó férfura volna szükségünk, és lapunkat heti lappá változtatjuk át. Szívélyes üdvözet. — M. O. Elfelejtette-e már: nulla dies sine linea? — H. J. Mi bizony nem sokat értünk a kötéshez, no meg a horgoláshoz sem. — Azok a gyengéd kezek kérés nélkül is tudnának tán lapunkhoz valamit juttatni! A kezdet megtörtént. Folytatást erősen remélünk. Meleg üdvözet! — H. G. A lustaság, mint tetszik tudni, az ördög párnája. Ugy látszik ilyen párnát használ, mert már nagyon régen volt szerencsénk. — Y. Abban bizony egy szemernyi profanálás sincs Szerk. telefontal nem kezdünk polemíát. Tessék ezt tudomásul venni. — R. L. Ha az Isten is ugy akarja, és t. előfizetőink, lesz belőle valami. Mi reméljük a legjobbat. E remény éltesse önt is. — B. K. Rendkívül sajnáljuk, hogy b. sorai későn érkezvén, kérésének elegendem tehetünk. — Ha másképp lehetnének segítségére kitűzött célja elérésében, nagyon szívesen. — Sz. J. Az egyiket most közöljük, a másikat a szünidei számban, amikor több idő van a gondolkodásra és tervezgetésre. Szívélyes üdvözet.

Esztergom-vármegyei írók koszorúja.

— Pályadíjjal kitüntetett mű. —

Írta:

Zelliger Alajos.

— A szerző sajátja. —

1888. 8-rét, VIII + 265 lap.

Ára 2 frt.

Megrendelhető szerzőnél Nagy szombatan (Pozsony megye.)

Budapest, 1889. Nyomatott a „Hunyadi Mátyás” intézetben.

Pozdech Jozsef utóda
THURY JANOS ÉS FIA
első magyar fuvógyár
harang- és ércöntöde
harangfelszerelés
és nagy szerkovácsság.
Budapest, külső váci-ut 44
Arjegyzekek és magyarázatok bérmentve.

Szigeti Lajos

szij- és nyereg-gyártó,
BUDAPEST,

V. II. Muzeum-körut 10. sz.
a legnagyobb választék katonatiszti
nyergek és nyereg-szerekbe **előírás**
szerint jutányos áron, ugyszinte **ci-**
vil nyergek és kocsi- és löszerszámok
minden izlésnek megfelelő alakban
és árban, ostorok, lovgoló vesszők és
botok, utazó bőröndök, szerszám
és lőtisztító-eszközök. Képes ki-
merítő árjegyzék külön katonai
nyeregszerekről és külön civil
urak részére.

Táncmulatság otthon,

könnyű szerrel, még kevésbe vagyonos családoknál is rendezhető. A legújabb mechanikai szalon-hangszer **PHÖNIX**, mely egész zenekart pótol, kellemes hangja és erős zenéje folytán, családi estélyeknél, tánc zenére különösen alkalmas és valódi élvezetet nyújt. Ezen hangszerrel bárki, habár zenéhez semmi fogalma sincs, a legszebb dalokat, a legújabb táncdarabokat bírja eljátszani. Össze nem téveszthető az eddig ismert Ariston és más ilyenmű hangszerekkel melyeket zenetelenség és hang tekintetében a Phönix megszerte tulszárnyal. A Phönix ércből készített, elpusztíthatatlan kótákkal bir, melyek nem csak egyes részeket, hanem teljes zenedarabokat, egész keringőket és négyeseket képeznek. Válogatott zenedarabjai nagyon pontosan és eredetien vannak rendezve, melyek a legnagyobb igényeknek is megfelelőhetnek, sőt egyes dalokat, operarészleteket oly eredetiséggel ad vissza, mely mindenkit csodálatra ragad. A „Phönix“ változatokkal játszható, ennél fogva táncdarabok erősebb hanggal, dalok halkabban, operák rezgő változattal játszhatók rajta. Ennél fogva a Phönix mindenütt kedveltséget vívott ki magának. A hangszer bővebb leírása képes hangszerkatalógusomban található. A megjelent zenedarabok jegyzéke kívánatra rendelkezésre áll.

Ez alkalommal van szerencsém ajánlani saját készítményű mindenféle néven nevezendő hangszerekből dusan felszerelt raktáromat. Mindennemű hangszert és zenélő művek javítása teljesít pontosan teljesítetek. Ocska hangszerek cserébe is elfogadhatnak.

Ujjonnan megjelent hangszer-árjegyzékem kívánatra ingyen, és bérmentve megküldeték. — Hermonikákról szóló képes árjegyzék külön kiadásban.

STERNBERG ARMIN hangszergyára
főraktára: Bpsten, VII. Kerepesi-ut 36.
sz. A „PHÖNIX“ egyedüli főelárusítója.

Cs. kir. szab. specialista sérvkötőkben. Legújabb találmánya

Osztrák-magyar
szabadalom.

Csász. és királyi

szabadalom.

Bécsi királyi

Egyoldali 6 frt. Kétoldali 12 frt.
A patentírozott Keleti-féle sérvkötő a leg-
híresebb orvosi tekintélyektől legjobbnak
van elismerve. Bécsi orvosi szaklap, „Wie-
ner Med Zeitung“ nyilatkozata: „Keleti
sérvkötője nem esszik, pelottája teljesen
idomítható és ennél fogva a legnagyobb sér-
vet is teljesen benntartja.“ — Készítetük
legfinomabb angol acél rugóval. Keleti ru-
ganyos (gummi) sérvkötői éjjel is viselhe-
tők, egyoldali 5 frt, kétoldali 10 frt. Izza-
dás eleni védővel és biztonsági övvel 1
frittal drágább. Minden fajta egyéb sérvkötő,
toll nélküli és finom acél rugós 2 frt
50 krtól feljebb.

Suspensorium kötött 50 krtól 1 frt
50 krig, szarvasbőr frt
1.20—2.50-ig. Ábrák magyarázata: 1. Hát-
egyenesítő 4 fttől 8 frtig. 2. Görcsér (gummi)
3. Kézegyenesítő. 4. Műleges kéz. 5. Mű-
láb (amputáltaknak). Megrendeléseket pon-
tosan eszhözöl

KELETI J.

cs. kir. szabadalm. sérvkötő-gyáros
Budapest, Koronaherceg-u. 17. (szervita-tér)

Az 1885. évi országos kiállításon kitünő munkáért és jó ízlésért a nagy kiállítási éremmel kitüntetve.

Gavora József

egyházi ruhák, szerek, társulati és templomi zászlók műintézete

Budapesten, váczi-utca 17. szám.

Ajánlja dusan felszerelt
egyházak és kápolnák

berendezéséhez szükséges tárgyait, a legjuttányosabb áron a lehető legszebb kivitelben úgy a római kath. mint a keleti ritus szerint.

Nevezetesen :
miseruhák, Ornatusok,

Régi ruhák újítását, valamint tüzaranyozást és ezüstölést elvállalja és olcsón lészíti el. Arany-, ezüst- és selyem-himzések és himzet egyházi ruhák nagy választékban.

Pontifikáló eszközök, Infulák.

reverendák,
ezimádák,
egyházi és társulati lobogók,
szent szobrok,
csillárok, kelyhek,
Monstráncziák, stációképek, oltárok,
urkoporsókat, stb. stb.

Üvegfestészeti mű-intézet.

Ligeti és Radó

Budapest, IV. Papnövelde-utca 6.

Minden féle mű-üvegfestmények templomok számára, mint: szőnyeg és mozaik ablakok, képes jelenetekkel, vagy anélkül.

Architectur és figurális ablakok

historiai jelenetekkel, modern, antik s minden létező egyházi styl szerint, kezesség és jótállás mellett készíttetnek és pedig úgy, hogy a megrendelő személyesen is meggyőződhetik a magunk által készített munkálatokról.

Festett salon-ablakok

figurális képekkel és családi címerekkel. Lépcsőház-ablakok mindenféle kivitelben. Régi üvegfestmények restaurálása és imitálása, valamint égethető festmények és tárgyak égetésre elvállaltatnak.

Részletfizetéseket is elfogadunk.

A munkadíj, a kivitel minősége szerint □ m. kint 8—100 forintig változik, a berakást is beleértve. Tervrajzokat és költségvetést postafordultával küldünk. Az árak utáni tudakozódás alkalmával nagyon kívánatos, hogy a festészetet ellátandó úr magassága és szélessége közöltesse.

AZ EZSOPÁS ÁLDÓZATA

Társadalmi beszély. J. Bernhard nyomán németből dr Komlóssy Ferencz. 8-rét. XI + 174 lap, ára 60 kr.

BUDAPEST,
IV., Egyetem-utca
I. szám.

KÚNDÁNMEI

BUDAPEST,
IV., Egyetem-utca
I. szám.

ANTIQUÁR-KÖNYVKERESKEDÉSÉT

ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe gazdag berendezésű
melyben nagybecsű régieb művek, valamint a legújabb irodalmi kiadványok mindjárt megjelenésük után igen jutányos áron kaphatók.

Magyar irodalmi művek leggazdagabb választéka.

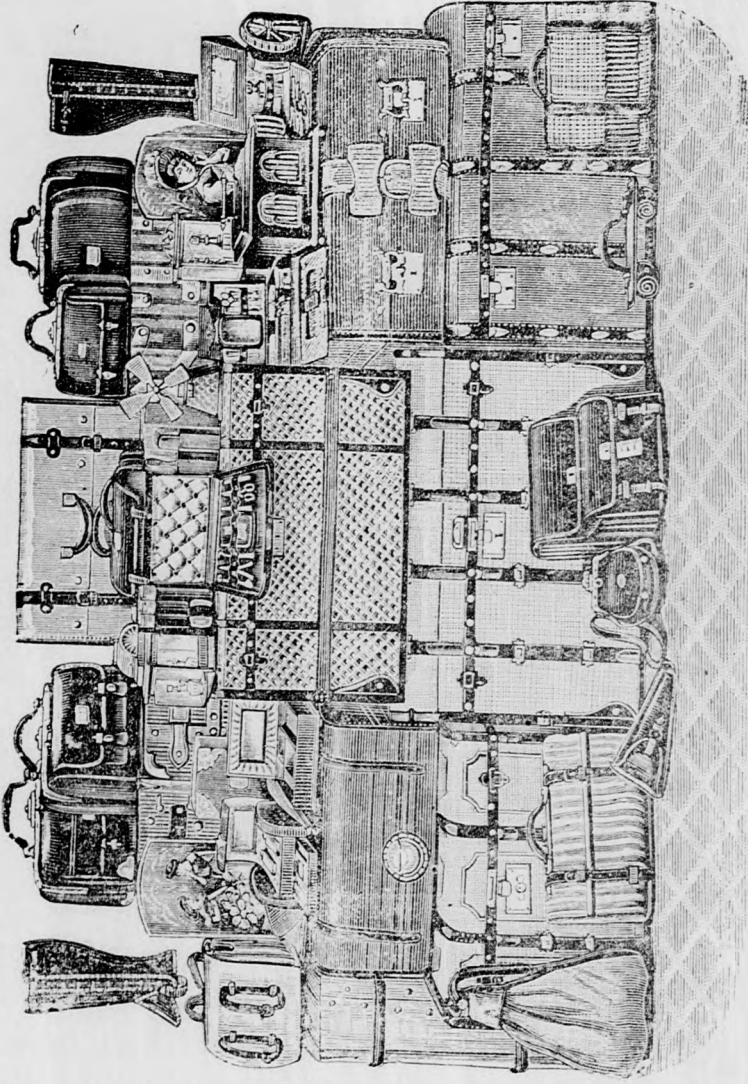
Az akadémiai könyvkiadó vállalat összes kiadványai olcsón megszerezhetők.
Folyóiratok és hírlapok legdúsabb raktára. Könyvek és könyvtárak megvételnek.
Könyvtárak és egyletek évi számlára vásárolhatnak.

Vidki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. | *Részletes könyvjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.*

UTAZÁSI CIKKEK RAKTÁRA

12 év óta közelismerésnek örvendő, s a nagyérdemű közönség kiváló bizalmát élvező üzleteink számát újabb időben egy **utazási cikkekkel** ellátott raktárral bővítettük.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen, a **kerepesi-ut 6. sz. a.** a nemzeti színház átellenében levő raktárunkra azon megjegyzéssel hívni föl, hogy abban az említett cikkekből a legjobb minőségűek, a legjutányosabb szabott árak mellett, kaphatók.

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a tájékozás végett felsorolt árak csak csekély részét tartalmazzák azon cikkeknek, melyek, mint e szakbavágók, raktárunkban minden árban és minőségben kaphatók. Tisztelettel

KESMÁRY ÉS PILLÉS

Budapest, Kerepesi-ut 6. szám.

Fiók-üzletek:

Bécs, Mollardgasse 12.
Budapest, Hatvani-utca 10.
Díszmű-különlegességek.

Utazó kézi koffer	2.25	5.25
erős vászonból		
Ugyanaz barna,	3.—	7.—
vízim vászonból		
angol szjakkal		
Ugyanaz csikos	6.50	8.—
cérna vászonb.		
angol szjakkal	7.50	18.—
és bőr szegéssel		
Ugyanaz angol	14.—	25.—
forma fin. kivít.		
Ugyanaz hasított	18.—	36.—
dísznőbőről . . .		
Ugy. ang. dísznő-	4.—	30.—
bőr. leger. min.		
Női és férfi fa		
(láda) koffer kü-		
lönf., vízmentes		
cérna vászon-	6.—	40.—
nal átvonva . .		
Utazó kosarak,	5 — 14 —	
áthuzatlan s át-		
huzott vízim. vá-		
szonb m. nagys.	3.75	6.—
Plaidzsákok erős		
vízim. cérnavász.	6.—	12.50
Utazó házi tásk.	12.—	30.—
egyszerű fekete		
bőr-norp-forma	6.—	35.—
Ugy. jobb minős.		
kiv. fémsarkok.	14.—	40.—
és előtáskával		
Ugyanaz finom.		
különféle kivít.		
Ugyanaz szines.		
bőrökben		
Ugyanaz angol		
dísznőbőről . .		

Fiók-üzletek:

Budapest, Kerepesi Bazár,
 Nürnbergi, játék s kosáráruk
Lemberg, Theaterstrasse.

Carlsbad, Mühlbadgasse.

Utazó kézi táská	Frtól frtig.
toilette célra	
berendezve . .	10.—100.—
Toilet necessaire	
mosdó készlet,	4.50
göngyölh. vász.	10.—
Ugy. fekete bőrb.	5.—
Ugyanaz casette-	40.—
formáb., fekete	
és szines bőrből	6.—
Váltáska courier	50.—
fek. szin. bőrb.	2.—
Kalap s Cylinder	10.—
dobozok vászon	
és bőrből . . .	4.50
Tourista táskák.	14.—
Vadász táskák Vadász szettek	
Eső-köpeny, jobb minőségben,	
urak és hölgyek részére,	
Értékpapír és váltótáskák,	
Angol plaidok. Plaid szjjak.	
Utazó szivartáskák.	
Zseb-gyógytárak.	
Kutya-nyakkend.	—50
Utazó tükrök fa	12.—
kerettel	1.—
Utazó tükr. safi-	4.—
nian bőrből ösz-	
szehajlítható. . .	2.—
8.—	
Uj! Női kezítés-	
kék préselt szí-	
nes bőrokben,	
mekki kerék fo-	
gattyukkal . . .	1.—
10.—	
Gallér és man-	
schetta - dobo-	
zok bőrből . . .	4.50
8.—	
stb. stb.	

T. előfizetőink figyelmébe!

A világ legjobb szappana,
a dr. Gebhardt egyetemi tanár-féle javított zamatos gyógytani
növény-szappan drbja 35 kr.
eltávolít minden bőrküteget, folytonos használatnál vi-
ruló kinézést köicsönöz.

Müller J. L.-féle glicerin
rózsaszappan, a legkitü-
nőbb glycerinszappan legfi-
nomabb rózsasállattal, darab-
ja 35 kr., 3 darab 1 frt.;
— ugyanaz rudban 30 kr.,
3 rud 85 kr.

Müller J.-féle valódi tojás-
olajsappan, különösen jó-
tékonyan hat a bőrre, si-
mitja, felfrisíti azt, drbja 15
kr. 3 drb. 40 kr.

Müller J. L.-féle szalicyl-
szájviz, az egyedüli száj-
viz, mely folytonos haszná-
latnál a fogak romlását meg-
övi, üvege 40 és 80 kr.

Müller J. L.-féle szalicyl-
fogpor, szalicyl-szajvizvel
használva nemcsak, hogy a
fogakat hófehérre teszi, de
egyszermind a már létező
fogbetegségek továbbterje-
dése ellen is megövi, —
doboz 60 kr.

Erika legfinomabb illatszer.
1.50, 2.50, 5 frt.

Ixia Lys, Bouquet elegant,
Mimosa Karilpa, legfino-
mabb és legkedveltebb il-
latszerek, üvege 1 frt. 50
kr. és 5 frt.

Müller J. L. illatszer- és pipere-
szappan-gyárosnál.

Budapest: Gyár: Rottenbiller-utca 32. sz.
Raktár: Koronaherczeg-utca 2.

A vidéken minden gyógytárban és ismertebb
czégeknel.

„Szalády-kávé“

ma a legjobb pótkávé, az ázsia-szemes ká-
véhoz vegyítékül: felülmul minden idegen
behurcolt kávépótlékot s mégis ára csak
 $\frac{1}{2}$ kiló 12 kr., $\frac{1}{4}$ kiló 14 kr., $\frac{1}{2}$ kiló 26
kr. Kapható a feltaláló:

Szalády Antalnál,
Budapest, Andrásy-ut 86-ik sz.

és minden előkelőbb üzletben, helyben és
vidéken; ugyanott

„Hungária kávé“

tápkávé, legjobb kávé, betegeknek utasítás
szerint használva biztos segély nyújt gyom-
or- és bélhurut, rossz emésztés, gyomor-
égés, gyomor- és fejfájás, gyomortól eredő
fejfájás, vérszegénység, elsoványodás, ál-
matlanság és idegbajok ellen.

Ára: 1 kiló 1 fr 20 kr.

Tanítók előnyárban részesülnek.

Cs. kir. szabadalmazott
Chemiai-technikai labororium,
hektograf-, gummiáru- és
kautschuk bélyegző-gyár

erőműtani- és véső műintézet
mindennemű irodai szükségletek gyára

Vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

a felséges kir. család több tagjának, ugyszinte
a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, elől-
járóságok, intézetek stb. szállítója.

Alapított 1850-ben.

Budapest, Kigyó-tér 2. szám.

Bécs, V., Krongasse 6, saját házában.

Máriaczei gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor mi: den betegségeiben.

Védjegy

Felülmulhatatlan étvágyhiány, gyomorgöngyöség, rossz illatú lélekzet, felfuodás, savanyu felbőffenés, kolika, gyomorhurut, gyomorégés, homok- és daraképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha a gyomortól ered), gyomorgörcs, székszorulás. a gyomornak ételekkel és itallal való túlterhelése giliszták, lép-, máj-, és aranyeres bántalmak eseteiben. —

Egy üvege ára használati utasítással együtt 40 kr., kettőspalack 70 kr.

Központi széküldés Brády Károly gyógy-szerész által Kremsierben (Morvaország.)

Kaphatók

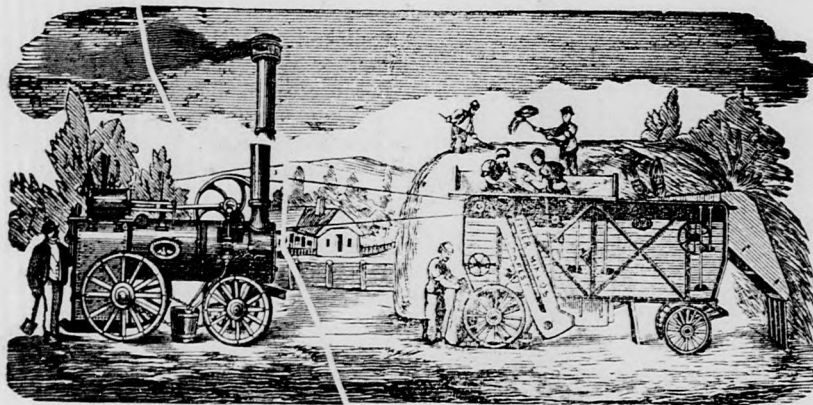
Török József gyógyszerárán Budapest, király u. 12.

Óvás! A valódi máriaczei gyomorcsöppek sokféleképpen hamisítottak és utánoztatnak. A valódiság jeléül minden palack vörös; főnebbi védjeggyel ellátott csomagolásban legyen, s a szintén minden palackhoz mellékelt használati utasításon rajta kell hogy legyen, miszerint az Gusek Henrik nyomdájában, Kremsierben nyomtatott.

A magyar királyi államvasutak gépgyára

a legújabb szerkezetű és minden tekintetben felülmúlhatlan

gyakorlatilag legjobbaknak bizonyult

6, 8 és 10 lóerejű lokomobiljait

fa-, szén és szalmafütésre,

valamint a magvesztés teljes mellőzését eredményező szab. meghosszabbított rázóasztalal és szab. saját szerű törekrostával ellátott

48, 54 és 60" széles vaskeretű gőz-cséplőgépeit,

mely újításokkal immár 450-nél több cséplőgép működik az országban fényes sikerrel, továbbá

kitűnő szerkezetű **járgányos cséplőgarnitúráit,**
gabnatisztító rostáit, ekéit és mindennemű gazdasági gépeit kedvező feltételek mellett ajánlja

FEHÉR MIKLÓS

a magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügnöke

Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám „Köztelek.”

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

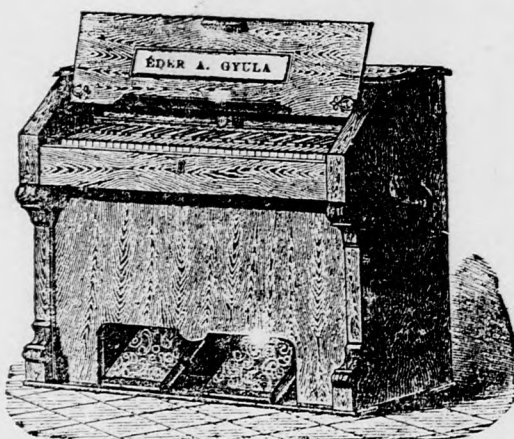
ÉDER ANTAL GYULA

orgona-harmonium és zongora-gyáros és törv. esk. szakértő.

Budapest, IV. kerület, váczi-utca 4. szám.

A főt lelkészek, t. tanító uraknak, községeknek, zeneintézeteknek, iskoláknak, dalegyleteknek, kántoroknak és egyáltalában minden zenekedvelőnek ajánlom az általam készített

iskola- és templom-orgona-harmoniumot

a mellékelt rajz szerint, melyekből az országban már több ezer van használatban, s melyekről sok elismerő nyilatkozattal szolgálhatok.

Ezen orgona-harmoniumok szép és izlésteljes faburkolatban vannak, a szállításra fogantyúkkal vannak ellátva, igen kevés helyet foglalnak el, könnyen szállíthatók, erőteljes s igen kellemes hanggal s különösen erős belszerkezettel bírnak, s hogy ezen orgona-harmoniumok a tanító urak és iskolák által is könnyen megszerezhetők legyenek, az árakat a legjutányosabban, következőkép állapítottam meg:

1-ső számú 4 oktáv 1 változattal, Expressió (puhafa szekrényben)	80	frt.
1-ső A. sz. 4 " 1 " " (tölgyfa ")	90	frt.
2-ik számú 4 1/2 " 1 " " (tölgyfa szekrényben)	100	frt.
3-ik " 4 1/2 " 3 " Forte, Expressió, Forte	115	frt.
4-ik " 4 1/2 " 5 " Forte Sourdine, Express.-Tremblant, Forte	125	frt.

A nevezett árak készpénz fizetés mellett értetődnek, azonban részletfizetésre is elárusítom, mely esetben az árak aránylag magasabbak. Minden hangszerért több évre írásbeli jótállás nyújtatik. Új és kijátszott bel- és külföldi zongorák, pianinók és harmoniumokból szintén dus raktárt tartok s valamennyi hangszert, miután a leghirnevesebb 37 gyár raktárát bírom, további csupán gyári-raktárt és raktár-helyiséget tartok, s azonfelül gyáros és kereskedő is vagyok, s a legkisebb haszonnal is beérem, jelentékenyen olcsóbban adhatom el, mint az érintett helyeken. Minden bármi néven nevezendő zongora-, orgona- és harmoniumjavítások és hangolások, mint minden egyáltalában e szakba vágó munkák, mindenkor a legpontosabban s legjutányosabban eszközöltetnek. Kijátszott hangszerek becseréltetnek vagy készpénzfizetés mellett átvételnek. Megbízásokra mindenkor készséggel válaszoltatik.

Felette jutányos áron

kaphatók továbbá a következő háztartási cikkek:

Zárda szilvoriom. Nagyon régi és valódi szerémi.
Zárda szilvoriomom számos utánzata legjobban bizonyítja annak kiváló, eddig felül nem mult minőségét 1 frt. 20 2 frt.
Valódi borovicska. 1 frt.
Valódi kölni-víz Johann Maria Farina, a valódi kölni-víz legrégebb készítője. 50 kr. 1 frt.
Fogtájás, roszt szájcszag és a fogak tisztítására ajánlom dr. Hartung száj és fogvizét. 60 kr.
Egészségi Closet-papíros. Olcsó és felette ajánlatos 1000 nagy lap 1 frt.
Mosdószappan. Glycerin fehér vagy sárga 1 doboz 12 nagy darab 2.— **Finom mandula-szappan.** 1 doboz, 12 nagy darab 2.— **Moschus-szappan.** 1 doboz, 3 nagy darab 1.— **Legfinomabb viola-szappan.** 1 doboz, 3 drb. 1.50 **Legfinomabb rózsaszappan.** 1 doboz, 3 drb. 1.50 **Legfinomabb napraforgó-szappan.** 1 doboz, 3 drb. 1.— **Cocus-szappan.** 5 drbot tartalmazó 1/2 kil. csomag — 30 **Közönséges mosdószappan.** Legjobb minőségű 1 kiló — 40.
Kénes gyufa. 100 csom. 60 kr. **Szalongyufa** 100 csom. 65 kr. **Svéd-gyufa** 500 skat. 4 frt **Legfin. rózsaszínű szalonygyufa** 100 skat. 1 frt 20 **Kis szalonygyufa** 100 skat 1 frt. **Viaszgyufa** 1 tucat dobozzal 30 kr.

Valódi svéd zselé fénymáz a legjobb az eddig előállított fénymázak között, használatnál sok vízzel hígítva s a bőrre kenve gyorsan a legszebb és legtartósabb fényt idéz elő. 10 skatulya 1 frt.

Zacherl, valódi perzsa rovarpora. Minden rovarnak, mint balhának, poloskának, sváb és orosz bogárnak, legyeknek, molyoknak, hangyáknak kiirtására. 1 kis csomag 20 kr. egy köz. cs. 35, és nagy üveggel 1 frt.

Szoba- vagy virág-füst poralakban 1 levél 10 kr. 1 doboz 20 kr. 1 csom. 50 kr.

Angol padlólack. (Alap és fénymáz egyszerre.) Gyorsan szárad, mindennemű padlóra, egyszerre színt és fényt tartalmaz. Mindenki alkalmazhatja szakértelem nélkül, tehát nem kell szakmunkás. — A padlófényezéshez kizárólag ezen lackot ajánlom, mely 3 színben és pedig világos, közép és sötétsárga színben kapható. Kívánatra színmintát is küldök, 1 eredeti palack, körülbelül 1 kiló frt 1.50. Egy eredeti palackkal rendszeren 7-8 négyszögmétert lehet bevonnai, tehát 1 szobához 2-3 üveg szükséges.

Ferencz-pálinka. (Jótállás a valódisáért) Sóval és anélkül, mint gyógyszer feltalálva Lee William angol által, különösen ajánlva rheumatikus bajok fej- és fülfájás, szemgyulladás ellen stb valamint fogtisztító és conserváló szerül. 1/2 literes üvegben frt — 80

Fogak és fogsorok

u. m. kaucsuk, vulcanit, celluloid és aranyba foglalt, amerikai zománccfogakat készít olcsó áron kezesség mellett

DICK B. Budapest, VII., kerepesi-ut 12.

Borivóknak, kik a bort savanyvízzel szedik, retik vegyíteni, mindenképpen e'ltt

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legnagyobb egysége
SAVANYU-KUT

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az itálnak felette kellemetes, ingerlő mellékízt ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

Bogdán József

kocsigyáros

ajánlja több száza menő legújabb divatu kocsijait, úgy kész halottas kocsijait a legkedvezőbb feltételek mellett, még részletfizetésre is.
Gyár: Budapest, IX., Páva-utca 10-12 Rak-tárak: IX., Páva-utca 7. sz. és Muzeum-körut 10 és 19. szám.

Nagy választék bádigos árukban 1000 féle tárgyokban legszolidabban elkészítve. Különösen ajánlom új szerkezetű **Closeteket** u. m. szobai úrszékeket különféle mintákban, továbbá Angol Douche fürdő-készülékeket, u. sz. mindennemű kerti és fecskendőket továbbá virágvázákat, sirlámpákat legolcsóbb gyári áron és jótállás mellett. Kaphato a készítőnél

KUTSCHERA GYÖRGY
Arany kéz-utca 6. sz. a „Vadász-kürt” szállodával szemben,
Budapesten.

T. olvasóink becses figyelmébe!

Nagy és olcsó

BUTOR-ELADÁS

jótállás mellett!

2	drb. szekrény (fényezett)	28	frt.
2	” ágy	24	”
1	” mosdó	12	”
1	” éjjeli szekrény (fényezett)	6	”
1	” íróasztal	15	”
1	” pamlag, és 6 szék ripsz v. jutta	50	”
1	” pamlag, 6 drb zsöllye krepp v. jutta	68	”
1	” pamlag, 6 drb zsöllye selyem	100	”
1	” ottomán (krepp vagy jutta)	28	”
1	” diván (krepp vagy jutta)	25	”

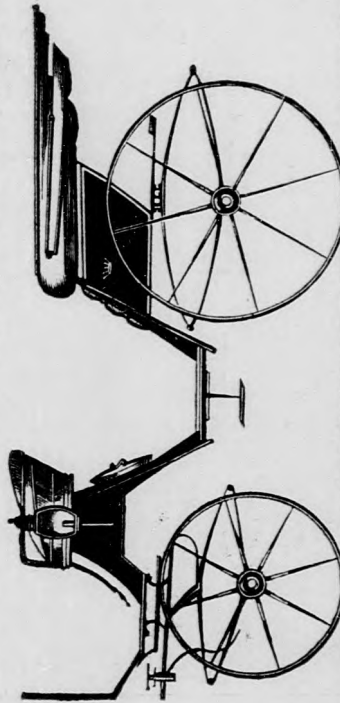
Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos-butortelep

BUDAPESTEN,

V. ker. Erzsébet tér 19. sz. I. em.

Árjegyzéket bérmentesen küldök, nemkülönben levélbeli megkeresésre azonnal válaszolok.

ZSIGMONDY KÁROLY

kocsigyártó

Budapest, Muzeum-körut 21. szám.
Gyázkocsik községek részére. Árjegyzék ingyen.

